

Bruxelles, 1. prosinca 2020.
(OR. en)

13567/20

RECH 483
COMPET 611

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o novom europskom istraživačkom prostoru

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenoj temi, koje je Vijeće
1. prosinca 2020. odobrilo pisanim postupkom.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O

NOVOM EUROPSKOM ISTRAŽIVAČKOM PROSTORU

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA

- Rezoluciju Vijeća iz lipnja 2000.¹ o uspostavi europskog prostora za istraživanje i inovacije;
- činjenicu da je na sastanku Europskog vijeća u Barceloni u ožujku 2002.² postignut dogovor o tome da bi se ukupni troškovi za istraživanja, razvoj i inovacije u Uniji trebali povećati kako bi se približili iznosu od 3 % BDP-a;
- članak 179. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se uspostavlja europski istraživački prostor;
- zaključke Europskog vijeća iz veljače 2011.³ u kojima se potvrđuje da je Europi potreban jedinstven istraživački prostor za privlačenje talenata i ulaganja te u kojima se poziva na uspostavu istinskog jedinstvenog tržišta znanja, istraživanja i inovacija;
- komunikaciju Komisije iz srpnja 2012.⁴ i svoje zaključke iz 2012. naslovljene „Pojačano partnerstvo za izvrsnost i rast u europskom istraživačkom prostoru”⁵ u kojima je postignut dogovor o postojećim prioritetima europskog istraživačkog prostora (EIP);

¹ SL C 205, 19.7.2000., str. 1.

² SN 100/1/02.

³ EUCO 2/11.

⁴ 12848/12.

⁵ 17649/12.

- svoje zaključke iz 2013.⁶ naslovljene „Jačanje i usmjeravanje međunarodne suradnje EU-a u istraživanju i inovacijama: strateški pristup” u kojima se međunarodna dimenzija prepoznaje kao važan dio EIP-a;
- svoje zaključke iz svibnja 2015.⁷ naslovljene „Plan za europski istraživački prostor za razdoblje 2015. – 2020.”, koji su bili temelj za daljnje nacionalne akcijske planove država članica za EIP;
- svoje zaključke iz prosinca 2015.⁸ o promicanju rodne ravnopravnosti u EIP-u;
- svoje zaključke iz svibnja 2016.⁹ naslovljene „Prijelaz na sustav otvorene znanosti”;
- svoje zaključke iz studenoga 2016.¹⁰ naslovljene „Mjere za potporu istraživačima na početku karijere, povećanje privlačnosti znanstvenih karijera i poticanje ulaganja u ljudske potencijale u istraživanjima i razvoju”;
- svoje zaključke iz svibnja 2018.¹¹ naslovljene „Europski oblak za otvorenu znanost”;
- svoje zaključke iz studenoga 2018.¹² naslovljene „Upravljanje europskim istraživačkim prostorom” u kojima je Komisija pozvana da do sredine 2020 objavi novu komunikaciju o EIP-u za razdoblje nakon 2020. i nakon kojih je uslijedio akcijski plan Odbora za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC);
- zaključke Europskog vijeća iz ožujka 2019.¹³, u kojima se EU poziva da poveća ulaganja u istraživanje i inovacije kako bi ostao globalno konkurentan u području ključnih tehnologija i strateških lanaca vrijednosti;

6 497/12
7 9351/15.
8 14846/15.
9 9526/16.
10 15013/16.
11 9291/18.
12 14989/18.
13 EUCO 1/19.

- Strateški program EU-a za razdoblje 2019. – 2024.¹⁴, u kojem se naglašava potreba za povećanjem napora koji se ulažu u istraživanja, posebno rješavanjem pitanja rascjepkanosti europskih istraživanja, razvoja i inovacija te u kojem se prepoznaje da trebamo učiniti više kako bi se osigurala ravnopravnost žena i muškaraca, kao i prava i jednake mogućnosti za sve;
- Mišljenje o budućnosti EIP-a koje je ERAC donio u prosincu 2019.¹⁵, u kojem su navedeni glavni elementi „novog EIP-a”;
- komunikaciju Komisije iz rujna 2020.¹⁶ naslovljenu „Novi EIP za istraživanje i inovacije”.

I. POLITIČKI KONTEKST

1. NAGLAŠAVA važnost provedbe „Strateškog programa čelnika za razdoblje 2019. – 2024.” u kojem se rješavaju najhitniji izazovi, s naglaskom na zaštiti građana i sloboda, razvoju snažne i dinamične gospodarske osnove, izgradnji klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Europe te promicanju europskih interesa i vrijednosti na globalnoj razini.
2. POZDRAVLJA u tom pogledu i nove prioritete Komisije za razdoblje 2019. – 2024. koji su usmjereni na ključna područja preobrazbe, među ostalim na to da Europa postane prvi klimatski neutralan kontinent („europski zeleni plan”), novi pristup inovacijama kako je naveden u „Novoj industrijskoj strategiji” („gospodarstvo u interesu građana”), važnost „globalnog zdravlja”, jačanje odgovornog vodstva Europe na svjetskoj razini („snažnija Europa u svijetu”), osnaživanje ljudi novom generacijom tehnologija („Europa spremna za digitalno doba”), „novi poticaj europskoj demokraciji” i „promicanje europskog načina života”, čiji su ciljevi zdraviji planet, priprema Europe za novi digitalni svijet i širenje njezine tehnološke neovisnosti. PREPOZNAJE da je razvoj transformativne strategije istraživanja, inovacija i širenja znanja usmjerene na budućnost nužan za ostvarivanje tih prioriteta i osiguravanje održivog rasta produktivnosti i konkurentnosti Europe.

¹⁴ Usvojen na sastanku Europskog vijeća 20. lipnja 2019.

¹⁵ ERAC 1201/20.

¹⁶ 11400/20 + ADD1.

3. UVAŽAVA napredak u ostvarivanju EIP-a, posebno na temelju plana za EIP i nacionalnih akcijskih planova za EIP koji se odnose na trenutne prioritete EIP-a, koji su uglavnom usmjereni na poboljšanje kvalitete sustava istraživanja i inovacija diljem Europe i njihovu interakciju. Sa zabrinutošću PRIMJEĆUJE usporavanje i neujednačen napredak diljem Unije¹⁷. U tom pogledu POZDRAVLJA nove ambicije u vezi s EIP-om kako su navedene u „Mišljenju ERAC-a o budućnosti EIP-a” i komunikaciji Komisije naslovljenoj „Novi EIP za istraživanje i inovacije”. NAGLAŠAVA potrebu da Komisija i države članice zajednički uspostave i provedu taj „novi EIP” na svim razinama kako bi se osigurao pravedan i uravnotežen zajednički angažman u cijeloj Uniji.
4. POZIVA Komisiju i države članice da podupru razvoj „novog EIP-a” u svim dijelovima okvirnog programa EU-a za istraživanje i inovacije te mobilizacijom drugih predloženih politika i programa EU-a, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost, instrumente kohezijske politike, program Digitalna Europa i instrument za tehničku potporu. NAGLAŠAVA da je okvirni program EU-a za istraživanje i inovacije najvažniji instrument na razini EU-a za podupiranje i provedbu EIP-a.

II. CILJEVI „NOVOG EIP-A”

5. DEFINIRA „novi EIP” kao područje koje je usredotočeno na istraživače, temelji se na vrijednostima te je usmjereno na izvrsnost i učinak te u kojem se istraživačima, znanju i tehnologiji pruža potpora i u kojem se mogu slobodno kretati. Taj „novi EIP” trebao bi se temeljiti na zajedničkim odgovornostima, sudjelovanju dionika i građana, oslanjati se na raznolikost i prednosti europskih istraživačkih i inovacijskih ekosustava, odgovarati pametnoj usmjerenosti u okviru koje su temeljna znanstvena istraživanja osobito ključna za osiguravanje izvrsnosti, privlačnosti i konkurentske prednosti istraživačkih i inovacijskih ekosustava.

¹⁷ Izvješće o napretku EIP-a za 2018.

6. NAGLAŠAVA da aktivnosti istraživanja i inovacija, koje obuhvaćaju cijeli raspon od temeljnih do primijenjenih istraživanja i inovacija, te znanje koje iz njih proizlazi imaju vrijednost koja uvelike nadilazi njihov doprinos održivom rastu i radnim mjestima jer daju ključan doprinos prevladavanju društvenih izazova i temelj su za oblikovanje politika koje se zasnivaju na vrijednostima i dokazima, a time i temelj naših europskih demokracija. ISTIČE važnost stalne otvorenosti prema međunarodnoj suradnji za postizanje ciljeva „novog EIP-a” kako bi se poduprla uloga Europe kao globalnog predvodnika i SMATRA da su pridružene zemlje ključni partneri „novog EIP-a”.
7. ISTIČE važnu ulogu istraživanja i inovacija u oporavku Europe uz omogućivanje i ubrzavanje digitalne i zelene tranzicije, jačanje otpornosti i pripravnosti na krize te podupiranje konkurentne prednosti Europe. NAGLAŠAVA važnost politike istraživanja i inovacija za poticanje ulaganja poduzeća u istraživanje i inovacije, uvođenje novih tehnologija i podupiranje apsorpcije znanja i tehnologija u relevantnim područjima politike kako bi se europskim poduzećima omogućilo da razviju nove proizvode i usluge koji mogu uspješno konkurirati na globalnim tržištima i osigurati učinkovita rješenja za društvene izazove, čime se doprinosi tehnološkoj suverenosti.
8. NAGLAŠAVA potencijal bliskije suradnje i koordinacije u području istraživanja i inovacija u EIP-u među regionalnom, nacionalnom i europskom razinom kako bi se maksimalno povećao učinak ulaganja radi postizanja zajedničkih ciljeva politike na način koji je djelotvoran i usmjeren na učinak, među ostalim za smanjenje jaza u području istraživanja i inovacija diljem Unije.
9. ISTIČE da bi se „novim EIP-om” trebalo nastaviti jačati kvalitetu sustava istraživanja i inovacija i njihove veze diljem Europe, istodobno doprinoseći boljoj interakciji između politika istraživanja i inovacija te drugih područja politika, posebno politika visokog obrazovanja i industrijskih politika, te osigurati učinkovitiju interakciju s društvom.

10. POZIVA države članice i Komisiju da daju prednost ulaganjima u „novi EIP” i PONOVRNO POTVRĐUJE cilj ulaganja u područje istraživanja i razvoja u iznosu od 3 % BDP-a EU-a¹⁸. POZIVA države članice da odrede ciljeve ulaganja na nacionalnoj razini, posebno u pogledu javnih napora koji se ulažu u istraživanje i razvoj. PRIMA NA ZNANJE prijedloge Komisije da se uključi novi cilj u iznosu od 1,25 % BDP-a EU-a u pogledu javnih napora koji države članice trebaju usklađeno ostvariti do 2030. na razini EU-a te dva nova dobrovoljna cilja, odnosno da se države članice obvežu na to da 5 % nacionalnih javnih sredstava namijenjenih istraživanju i razvoju iskoriste za financiranje zajedničkih programa i europskih partnerstava do 2030. te da za 50 % povećaju ulaganja u istraživanje i razvoj u zemljama koje su ispod prosjeka EU-a u pogledu intenziteta istraživanja i razvoja¹⁹.
11. ISTIČE potrebu da „novi EIP” bude konkretniji, učinkovitiji i relevantniji za istraživače, inovatore, dionike u području istraživanja i inovacija te građane diljem Europe. U tom pogledu NAGLAŠAVA dodanu vrijednost konkretnih aktivnosti EIP-a kao dijela političkog programa EIP-a koji bi države članice i Komisija trebale sustavno i pravodobno zajednički razviti te provesti na način kojim se maksimalno povećava učinak diljem Europe radi jačanja nacionalnih ekosustava, davanja zamaha i osiguravanja političke predanosti. NAGLAŠAVA da raznolikost okvira politika država članica u području istraživanja i inovacija zahtijeva dobrovoljan pristup provedbi konkretnih aktivnosti EIP-a, uz istodobno nastojanje ostvarivanja što većeg sudjelovanja. PREPOZNAJE potencijal pokretanja pilot-aktivnosti EIP-a 2021. koje imaju široku političku potporu i koje zajedno provode kritična masa država članica i Komisija kako bi se zadržao politički zamah u prioritetnim područjima djelovanja diljem Unije te pružile prilike i državama koje nisu sudionice kako bi koristi imale sve države članice.

¹⁸ Strategijom Europa 2020. postavljen je cilj „poboljšanja uvjeta za inovacije, istraživanje i razvoj”, posebno s ciljem „povećanja kombiniranih javnih i privatnih ulaganja u istraživanje i razvoj na 3 % BDP-a” do 2020., pri čemu bi dvije trećine potjecale iz privatnog sektora, a jedna trećina iz javnog sektora.

¹⁹ Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj (GERD) obuhvaćaju sve izdatke za istraživanje i razvoj koji su na državnom području izvršeni u određenom referentnom razdoblju (Frascati 2015.). GERD pokriva javne i privatne rashode za istraživanje i razvoj. Predstavlja sveukupno istraživanje i razvoj koje provode četiri institucijska sektora: poduzeća, vlada, visoko obrazovanje i privatni neprofitni sektor.

III. PRIORITETI AKTIVNOSTI EIP-A

12. NAGLAŠAVA potrebu da se ciljevi „novog EIP-a” pretvore u konkretne aktivnosti EIP-a u skladu s četirima prioritarnim područjima opisanima u nastavku. POZIVA države članice i Komisiju da brzo postignu dogovor o programu politika EIP-a, UZIMAJUĆI U OBZIR plan za EIP koji je predložila Komisija kao važnu polazišnu točku.

A. PRODUBLJIVANJE EIP-a – OKVIRNI UVJETI

13. DEFINIRA element „produbljanja EIP-a” kao zajednički cilj EU-a i njegovih država članica da teže boljim radnim uvjetima, uvjetima zapošljivosti i drugim relevantnim okvirnim uvjetima na svim razinama kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal za suradnju i povezanost u okviru EIP-a na razini istraživača, projekata, programa i institucija.
14. POZIVA države članice da nastave s reformom svojih nacionalnih sustava istraživanja i inovacija te odgovarajućih institucija i organizacija kako bi postali privlačniji, interoperabilniji, uključiviji i konkurentniji; NAGLAŠAVA da su, osim izvrsnosti, usmjerenosti na učinak i odgovarajućih ulaganja i resursa, ključne sastavnice snažnog europskog sustava istraživanja i inovacija etika i zajedničke vrijednosti, uključujući istraživački integritet, slobodu znanstvenog istraživanja, pouzdane istraživačke ocjene, jednakost i raznolikost.
15. PREPOZNAJE ulogu Komisije u stimuliranju i poticanju reformi i ulaganja država članica kako bi se postigla bolja interoperabilnost u EU-u, i to s pomoću financijske potpore putem relevantnih programa i instrumenata EU-a, posebno okvirnog programa EU-a za istraživanje i inovacije, kao i putem redovitih dijaloga i odgovarajućih instrumenata za potporu politikama koja nadilazi financijsku potporu, uključujući osiguravanje analiza, smjernica, savjeta, tehničke potpore, praćenja i aktivnosti analize podataka.

16. POZIVA Komisiju i države sudionice da nastave razvijati i provoditi europski oblak za otvorenu znanost i njegove okvirne uvjete kao pilot-aktivnost EIP-a namijenjenu produbljivanju EIP-a, posebno nastavkom objedinjavanja infrastruktura i usluga u vezi s istraživačkim podacima diljem Europe te poticanja otvorenih i suradničkih razmjena znanja i podataka te interoperabilnosti u okviru EIP-a, kako bi taj oblak u tripartitnom upravljanju služio kao pouzdana, sigurna i funkcionalna platforma za podatkovni prostor i usluge u području istraživanja i inovacija u Europi te kako bi se povezao s tematskim podatkovnim prostorima kao što je zajednički europski prostor za zdravstvene podatke.
17. POZIVA Komisiju i države članice da u bliskoj suradnji s dionicima EIP-a zajedno razviju i provedu aktivnosti EIP-a kojima se bi se rješavali glavni izazovi u vezi s produbljivanjem EIP-a. POZIVA Komisiju i države članice da postignu dogovor o prioritetnim aktivnostima u okviru programa politike EIP-a u 2021., među ostalim o aktivnostima u područjima u nastavku:
- i. **Istraživačke karijere:** ISTIČE da je povećanje privlačnosti istraživačkih karijera ključan element „novog EIP-a”, i to stvaranjem privlačnih i sigurnih radnih uvjeta i uvjeta zapošljavanja za održivije i privlačnije karijere istraživača, čime se omogućuje privlačenje i zadržavanje izvrsnih istraživača; POZIVA Komisiju i države članice da zajedno osmisle poboljšani „europski okvir kompetencija za istraživačke karijere”, među ostalim za istraživačke infrastrukture, kao nastavak na „Europsku povelju za istraživače” i „Kodeks ponašanja pri zapošljavanju znanstvenika”, uzimajući u obzir otvorenu znanost, rodnu ravnopravnost, digitalne vještine, procjenu istraživanja, diversifikaciju istraživačkih karijera i višestruke karijere te dodatne relevantne elemente iz Europskog programa vještina²⁰ i „Zagrebačkog poziva na djelovanje”; PRIMA NA ZNANJE prijedloge Komisije iz komunikacije o EIP-u, uključujući paket instrumenata za potporu istraživačkim karijerama i inicijativu ERA4You za jačanje, među ostalim, suradnje i mobilnosti između akademske zajednice i poduzeća.

²⁰ 9349/20.

- ii. **Sinergije:** POZDRAVLJA nove napore koji se ulažu u stvaranje i iskorištavanje sinergija među europskim instrumentima financiranja kako bi se maksimalno povećao učinak različitih izvora financiranja s ciljem osiguravanja učinkovite usporedne tranzicije i brzog oporavka, posebno među budućim programom Obzor Europa, programom Erasmus+, fondovima kohezijske politike (EFRR, ESF+ i Kohezijski fond), instrumentom Next Generation EU, Programom jedinstvenog tržišta, instrumentima vanjskog djelovanja EU-a, programima EU4Health i Digitalna Europa te POZIVA Komisiju da državama članicama pruži praktične smjernice i pojednostavnjene alate u vezi s najboljim načinima provedbe tih sinergija u nacionalnom i regionalnom kontekstu.
- iii. **Sloboda znanosti / akademska sloboda:** UVAŽAVA napore u okviru Bolonjskog procesa uložene u jačanje i praćenje akademske slobode u sektoru visokog obrazovanja u 49 zemalja koje sudjeluju u Europskom prostoru visokog obrazovanja. POZDRAVLJA Deklaraciju iz Bonna o slobodi znanstvenog istraživanja odobrenu 20. listopada 2020. i priopćenje ministara o akademskoj slobodi doneseno tijekom konferencije o Europskom prostoru visokog obrazovanja u Rimu 19. studenoga 2020. kao zajedničku polaznu točku za zaštitu i jačanje slobode znanosti / akademske slobode te POZIVA Komisiju, države članice i akademske institucije da pažljivo prate iskustva u okviru Bolonjskog procesa i procijene njegove implikacije za istraživanje i zajednički rad, posebno u pogledu mogućih pokazatelja, evaluacije i metoda praćenja te njihove važnosti za daljnje jačanje slobode znanstvenih istraživanja u okviru EIP-a.
- iv. **Povezivanje EIP-a i Europskog prostora visokog obrazovanja:** ISTIČE da treba razviti snažnije sinergije i međusobne veze između EIP-a, Europskog prostora visokog obrazovanja i elemenata europskog prostora obrazovanja povezanih s visokim obrazovanjem; UTVRĐUJE institucijske preobrazbe, istraživačke karijere, znanstveno obrazovanje, osposobljavanje, međunarodnu suradnju i protok znanja kao moguća područja pojačane suradnje. PODUPIRE daljnji razvoj „europskih sveučilišnih saveza” kao vodećeg primjera modernih i uključivih ustanova visokog obrazovanja budućnosti u Europi. PRIMA NA ZNANJE prijedlog Komisije o izradi plana djelovanja za stvaranje sinergija između visokog obrazovanja i istraživanja.

- v. **Istraživačke infrastrukture:** ISTIČE potrebu za održivim ulaganjem u nacionalne i europske istraživačke infrastrukture tijekom cijelog njihova životnog ciklusa kako bi se omogućilo da doprinesu izvrsnim rezultatima u temeljnim i primijenjenim znanostima i pruže sveobuhvatno znanje potrebno za prevladavanje sadašnjih i budućih izazova; POTIČE države članice, pridružene zemlje i Komisiju da rade na razvoju učinkovitijeg i održivijeg europskog ekosustava istraživačkih infrastrukture kao ključnom resursu „novog EIP-a” na temelju bijele knjige naslovljene „Making Science Happen” (Omogućimo znanost) Europskog strateškog foruma za istraživačke infrastrukture (ESFRI) te da u potpunosti iskoriste njegov ključan doprinos razmjeni podataka i kontroli kvalitete podataka FAIR. PODSJEĆA na to da su osiguravanje dostatnog otvorenog pristupa nacionalnim i transnacionalnim istraživačkim infrastrukturama, njihova pojačana suradnja i integracija diljem EU-a te poboljšanje razmjene informacija o postojećim kapacitetima, npr. putem nacionalnih planova za istraživačke infrastrukture i procesa ESFRI-ja, ključni za izvrsnost i uključivost.
- vi. **Otvorena znanost:** NAGLAŠAVA da otvorena znanost, među ostalim uključivanje otvorenog pristupa publikacijama i istraživačkim podacima, ima ključnu ulogu u jačanju učinka, kvalitete, učinkovitosti, transparentnosti i integriteta istraživanja i inovacija te približava znanost i društvo, uzimajući pritom u obzir legitimne pravne i sigurnosne aspekte te aspekte u vezi s privatnosti. POTIČE Komisiju, države članice i dionike da podupru i provedu prakse otvorene znanosti u svojim sustavima nagrađivanja i evaluacije za istraživanja, istraživače i institucije, uključujući istraživačke infrastrukture, te da ojačaju njihovu koordinaciju na europskoj razini. POZDRAVLJA pokretanje platforme za objavljivanje Open Research Europe. PREPOZNAJE da su biblioraznolikost, višejezičnost i uvažavanje svih znanstvenih produkcija relevantni elementi politike EIP-a o otvorenoj znanosti.

B. USMJERENOST: INICIJATIVE USMJERENE NA ISTRAŽIVANJA I INOVACIJE ZAJEDNO S DRUGIM PODRUČJIMA POLITIKA U GLOBALNOM KONTEKSTU

18. DEFINIRA element „usmjerenosti” kao proces strateške koordinacije između istraživanja i inovacija te drugih relevantnih područja politika kako bi se strateški usmjerila ulaganja u istraživanja i inovacije i dala im se prednost te kako bi se pripremilo oblikovanje i provedba političkih inicijativa usmjerenih na istraživanja i inovacije kojima se doprinosi postizanju ciljeva održivog razvoja diljem Europe i izvan nje.
19. UVAŽAVA usporednu „zelenu” i „digitalnu” tranziciju i stabilni oporavak kao ključne smjerove s pomoću kojih će se „novi EIP” pretočiti u konkretne mjere politike i financiranja. NAGLAŠAVA važnost transnacionalnih ulaganja u istraživanje i inovacije i zajedničkih programa na regionalnoj i nacionalnoj razini te razini EU-a i POZIVA države članice da osiguraju ambiciozne doprinose aktivnostima EIP-a usmjerenima na olakšavanje tog prijelaza. NAGLAŠAVA potrebu za konkretnim aktivnostima kako bi se osiguralo da politika istraživanja i inovacija pruža veću i odgovarajuću potporu apsorpciji znanja i tehnologija u različitim područjima politika, uključujući provedbu europske industrijske strategije. U tom kontekstu NAGLAŠAVA važnost odgovarajućih poveznica unutar inovacijskih ekosustava i među njima te njihovih aktera diljem Europe kako bi se osigurala brža primjena rezultata istraživanja u gospodarstvu i društvu.
20. POZIVA Komisiju i zainteresirane države članice da 2021. provedu postupak izrade programa za pilot-aktivnost EIP-a za zeleni vodik u području istraživanja i inovacija, istodobno osiguravajući dosljednost s drugim povezanim inicijativama i ne dovodeći u pitanje relevantnost šireg pristupa politici u području istraživanja i inovacija u vezi s vodikom izvan okvira te pilot-aktivnosti EIP-a.

21. POZIVA Komisiju i države članice da u bliskoj suradnji s dionicima EIP-a zajedno razviju i provedu aktivnosti EIP-a kojima se bi se rješavali glavni izazovi u vezi s poticanjem usmjerenosti, usporedne tranzicije i stabilnog oporavka. POZIVA Komisiju i države članice da postignu dogovor o prioritetnim aktivnostima u okviru programa politike EIP-a u 2021., među ostalim o aktivnostima u područjima u nastavku:

- i. **Inicijativa za europsku otpornost: PRIMA NA ZNANJE** mjere pokrenute kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 putem istraživačkih infrastruktura i e-infrastruktura u okviru europskog oblaka za otvorenu znanost kao što su akcijski plan „EIP protiv koronavirusa” i zajednička uspostava europskog prostora za zdravstvene podatke, PREPOZNAJE potrebu za daljnjim rješavanjem izazova koji proizlaze iz krize i radom na naprednim strukturama za prevenciju i odgovor kako bi se povećala otpornost Europe u budućnosti, uključujući zajedničku viziju u pogledu privatnosti i drugih etičkih pitanja; POZIVA Komisiju i države članice da uspostave srednjoročnu zajedničku i koordiniranu inicijativu politike usmjerenu na istraživanja i inovacije, uzimajući u obzir prioritete utvrđene u Mehanizmu za oporavak i otpornost.

- ii. **Digitalna transformacija:** POTVRĐUJE da digitalna transformacija snažno utječe na sve aspekte „novog EIP-a“; NAGLAŠAVA da digitalne tehnologije (mreže 5G, procesori i elektroničke komponente, računalstvo visokih performansi, pristup podacima, obrada i analiza podataka) doprinose tehnološkoj suverenosti Europe; POTIČE Komisiju i države članice da povećaju razinu koordinacije na nacionalnoj i europskoj razini, posebno u pogledu istraživačkih infrastruktura i e-infrastruktura. ISTIČE potencijal umjetne inteligencije u tom pogledu. PODSJEĆA da je na europskoj i nacionalnoj razini iznimno potreban dosljedan, sveobuhvatan i strateški pristup različitim aktivnostima povezanim s umjetnom inteligencijom, uz usvajanje pristupa usmjerenog na čovjeka koji se temelji na zajedničkim europskim vrijednostima i etičkim načelima, uključujući društvenu raznolikost i rodnu ravnopravnost, te u cilju ostvarenja globalnog dosega; POZIVA Komisiju da nastavi ulagati napore u uspostavu europskih mreža izvrsnosti u području umjetne inteligencije, kojima se povezuju različita područja aktivnosti povezanih s umjetnom inteligencijom te objedinjuju znanje i rezultati istraživanja u cilju postizanja najvećeg mogućeg učinka te promiče prihvaćanje primjena umjetne inteligencije u strateškim područjima, kako u Europi tako i na globalnoj razini.
- iii. **Europska partnerstva u području istraživanja i inovacija:** POZDRAVLJA znatan napredak postignut u razvoju novog strateškog i sveobuhvatnog pristupa europskim partnerstvima u području istraživanja i inovacija te pripremi novog „postupka strateške koordinacije“; NAGLAŠAVA da će partnerstva kojima se povezuju nacionalna i europska ulaganja i politička predanost također imati ključnu ulogu u novoj usmjerenosti. POZIVA države članice da u potpunosti iskoriste potencijal partnerstava za zajedničko ostvarivanje razmjera i opsega u Europi kako bi se učinkovito ostvarili ciljevi održivog razvoja, među ostalim pružanjem odgovarajućih nacionalnih financijskih doprinosa i doprinosa u naravi kojima bi se nadopunile inicijative na razini EU-a. POZIVA Komisiju da osigura pravodobno pokretanje procesa strateške koordinacije za partnerstva.

- iv. **Protok znanja:** ISTIČE da su potrebni dodatni napori kako bi se intelektualne i znanstvene prednosti Unije pretočile u nove proizvode i usluge koji odgovaraju društvenim zahtjevima. POZIVA države članice i Komisiju da promiču prakse otvorene znanosti i otvorenih inovacija te da potiču zajedničko stvaranje znanja i tehnologije u Europi; POZDRAVLJA inicijativu Komisije da revidira Preporuku Europske komisije iz 2008. o upravljanju intelektualnim vlasništvom u aktivnostima prijenosa znanja i Kodeks prakse u skladu s novom industrijskom strategijom za Europu te da razvije strategiju EU-a za tehnološke infrastrukture²¹ kako bi se olakšala suradnja i razmjena znanja među europskim poduzećima i osigurao njihov pristup odgovarajućim vještinama i stručnom znanju.
- v. **EUREKA:** PREPOZNAJE važna postignuća mreže EUREKA u doprinosu EIP-u, među ostalim njegovoj vanjskoj dimenziji, te POZIVA Komisiju i države članice da doprinesu daljnjem razvoju mreže EUREKA kao vodeće paneuropske strukture za provedbu bilateralnih i multilateralnih aktivnosti industrije i akademske zajednice u području istraživanja i inovacija bliskih tržištu, te da poseban naglasak stave na usporednu tranziciju i uključivanje malih i srednjih poduzeća i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, uključujući njihov sve važniji europski i međunarodni potencijal za suradnju.

²¹ „Tehnološka infrastruktura” znači objekti i resursi, kao što su ispitni uređaji, pokusne linije, demonstracijski projekti, objekti za ispitivanje ili živi laboratoriji te povezane usluge koje upotrebljavaju javni istraživački laboratoriji ili industrija za razvoj, proizvodnju, ispitivanje i poboljšanje visokoinovativnih tehnologija koje su potvrđene u laboratorijskom okruženju, uključujući razvoj prototipa, utvrđivanje proizvodnog procesa i postupaka ispitivanja; tim infrastrukturama može pristupiti više korisnika.

vi. **Međunarodna suradnja:** NAGLAŠAVA potrebu za ojačanim partnerstvom između Komisije i država članica u pogledu sporazuma o suradnji u području znanosti, tehnologije i inovacija i „znanstvene diplomacije” kako bi se postigla jača suradnja s trećim zemljama uz puno poštovanje načela reciprociteta, otvorenosti, transparentnosti i zajedničkih vrijednosti, uključujući ljudska prava i prava intelektualnog vlasništva, te većeg učinka u pogledu općih ciljeva politike EU-a; POZIVA Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama koordinira dijaloge o politikama kako bi se ojačali uspostavljeni odnosi u području istraživanja i inovacija te ojačala suradnja s trećim zemljama i regijama, uključujući Afriku, Istočno i Južno partnerstvo te euromeditransku regiju, kao i da dodatno ojača inicijative za suradnju sa zapadnim Balkanom te ISTIČE potrebu za sveobuhvatnijim pristupom u pogledu zaštite strateške autonomije EU-a uz istodobno očuvanje otvorenog gospodarstva, među ostalim putem suradnje s trećim zemljama u području istraživanja i inovacija. NAGLAŠAVA potrebu za ulaganjem većih napora u koordinirano višerazinsko predviđanje, ocjenjivanje i praćenje učinka suradnje u području istraživanja i inovacija izvan Europe.

C. SUDJELOVANJE: VIDLJIVOST I VAŽNOST ISTRAŽIVANJA I INOVACIJA ZA DRUŠTVO

22. DEFINIRA element „sudjelovanja” kao zajedničke napore EU-a i država članica kako bi „novi EIP” postao vidljiviji u istraživačkoj zajednici te kako bi se povećala vidljivost i važnost istraživanja i inovacija za društvo pri osmišljavanju i provedbi istraživanja i inovacija te razmjeni znanja u tom području na projektnoj, programskoj i institucijskoj razini.
23. POZIVA Komisiju i države članice da dodatno razrade i provedu kampanju građanske znanosti „plastični pirati” kao pilot-aktivnost EIP-a za poticanje „interakcije” unutar EIP-a kako bi se podigla svijest građana, posebno mladih, o učinku i koristima istraživanja i inovacija u svakodnevnom životu. POTIČE suradnju s predloženom misijom za zdrave oceane, mora, obalne i unutarnje vode.
24. POZIVA Komisiju i države članice da u bliskoj suradnji s dionicima EIP-a zajedno razviju i provedu aktivnosti EIP-a kojima se bi se rješavali glavni izazovi u vezi s poboljšanjem interakcije s društvom. POZIVA Komisiju i države članice da postignu dogovor o prioritarnim aktivnostima u okviru programa politike EIP-a u 2021., među ostalim o aktivnostima u sljedećim područjima:
 - i. **kampanje građanske znanosti:** POZIVA države članice i Komisiju da barem svake dvije godine organiziraju kampanju građanske znanosti na razini Europe kako bi se uvele dobre prakse za poticanje i nagrađivanje sudjelovanja građana u osmišljavanju i provedbi politika istraživanja i inovacija diljem Europe s ciljem jačanja povjerenja građana u znanost i olakšavanja prihvaćanja znanosti, tehnologije i inovacija. POTIČE sinergije između tih kampanja građanske znanosti i predloženih misija u okviru programa Obzor Europa.

- ii. znanstvena komunikacija:** POTIČE države članice i Komisiju da pojačaju napore za poboljšanje javne svijesti o znanosti i tehnologiji, potiču popularizaciju znanosti i interes medija te da ojačaju znanstveno obrazovanje i istraživačima osiguraju odgovarajuće osposobljavanje i stjecanje vještina u području znanstvene komunikacije. POZIVA Komisiju i države članice da uspostave europski pristup politici u pogledu znanstvene komunikacije tako da razmotre mogućnost uspostave združene „mreže znanstvenih medija EU-a” koja bi europskoj javnosti, medijima i političkoj zajednici nudila pristup najnovijim znanstvenim spoznajama o aktualnim temama, pokretanja nove inicijative europske prijestolnice znanosti i inovacija te aktivnosti umrežavanja s ciljem boljeg povezivanja relevantnih regionalnih i nacionalnih inicijativa i inicijativa na razini EU-a.

D. ŠIROKA UKLJUČIVOST I PRISTUP IZVRSNOSTI

25. DEFINIRA element „uključivosti” kao široko, rodno uravnoteženo i nediskriminirajuće sudjelovanje istraživača i nacionalnih te regionalnih aktera i dionika u području istraživanja i inovacija diljem Europe u aktivnostima EIP-a kako bi se u potpunosti aktivirao i iskoristio potencijal EIP-a za doprinos regionalnim, nacionalnim i europskim ciljevima politika s pomoću ciljanih mjera na nacionalnoj razini i/ili razini EU-a radi promicanja i olakšavanja otvorenosti i uključivosti mreža suradnje te smanjenja rascjepkanosti i razlika među državama članicama i unutar njih.
26. POZIVA Komisiju i države članice da razviju EURAXESS kao pilot-aktivnost EIP-a za poticanje „uključivosti” unutar EIP-a u platformu za talente EIP-a koja je prikladna za uklanjanje postojećih prepreka neuravnoteženim obrascima mobilnosti podupiranjem istraživača u razvoju njihove karijere unutar EIP-a, povezivanjem istraživača i institucija, povećanjem zapošljivosti i apsorpcije talenata te programima mobilnosti.

27. POZIVA Komisiju i države članice da u bliskoj suradnji s dionicima EIP-a zajedno razviju i provedu aktivnosti EIP-a kojima se bi se rješavali glavni izazovi u vezi s poticanjem široke uključenosti. POZIVA Komisiju i države članice da postignu dogovor o prioritarnim aktivnostima u okviru programa politike EIP-a u 2021., među ostalim o aktivnostima u sljedećim područjima:

- i. **cirkulacija mozgov:** PONAVLJA da pojava „odljeva mozgov”, čiji je uzrok niz različitih društveno-gospodarskih čimbenika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, i dalje predstavlja velik izazov u državama članicama i za njih te doprinosi istraživačkom i inovacijskom jazu unutar EU-a. UVIĐA da je mobilnost istraživača, kako geografska tako i međusektorska, ključna dimenzija „novog EIP-a” za osiguravanje vrhunskih rezultata. POZIVA Komisiju i države članice da prate i preporučuju mjere za rješavanje neuravnotežene cirkulacije mozgov, uključujući sustav naknada, obrazac mobilnosti, uvjete zapošljavanja, politike socijalne sigurnosti, prenosivost bespovratnih sredstava i mirovina te međusektorsku mobilnost istraživača.
- ii. **rodna ravnopravnost:** S velikom zabrinutošću PODSJEĆA na to da i dalje postoji velika rodna neravnoteža zbog koje Europa ne može u potpunosti iskoristiti potencijal svojeg sustava istraživanja i inovacija usmjerenog na izvrsnost te POZIVA Komisiju i države članice da se ponovno usredotoče na rodnu ravnopravnost i rodno osviještenu politiku, među ostalim s pomoću instrumenta planova za rodnu ravnopravnost i integracijom rodne dimenzije u sadržaj istraživanja i inovacija. POZIVA države članice i organizacije koje financiraju istraživanja da pokrenu mjere kojima bi se spriječio utjecaj rodne pristranosti na financiranje istraživanja.

- iii. **upravljanje znanošću:** PREPOZNAJE sve veću potrebu za profesionalizacijom upravljanja znanošću u organizacijama koje provode istraživanja i financiraju ih, među ostalim s pomoću digitalnih vještina, kako bi se poboljšala njihova sposobnost sudjelovanja u mrežama suradnje unutar EIP-a; POZIVA Komisiju da pokrene pilot-aktivnost za europski program umrežavanja za znanstvene upravitelje, uključujući upravitelje istraživačke infrastrukture, te UZME U OBZIR dodanu vrijednost suradnje između pružatelja osposobljavanja u području upravljanja znanošću, među ostalim u sektoru visokog obrazovanja, kako bi se razvili programi i smjernice za upravljanje znanošću.
- iv. **Europska suradnja na polju znanstvenih i tehničkih istraživanja (COST):** UVAŽAVA da je COST važan instrument istraživanja i inovacija te portal za ulaz u EIP jer se njime potiče europska i međunarodna istraživačka suradnja, među ostalim putem njegove uključivosti i pristupa odozdo prema gore; POZIVA Komisiju i države članice da ojačaju ulogu COST-a kao vodećeg instrumenta za umrežavanje u EIP-u povezivanjem, osnaživanjem i zadržavanjem posebice mladih istraživača te da podrže slobodno kretanje znanstvenika, uključujući razvoj istraživačkih karijera, posebno poticanjem sudjelovanja zemalja europskog susjedstva, npr. putem škola za osposobljavanje u okviru COST-a i kratkoročnih mehanizama mobilnosti.

IV. SLJEDEĆI KORACI

28. POZIVA buduća predsjedništva Vijeća EU-a i Komisiju da organiziraju redovite dijaloge o politikama u cilju potpore ulaganjima i reformama usmjerenima na učinak na nacionalnoj i regionalnoj razini te mobilizaciji svih izvora financiranja i dostupnih alata za potporu politikama na europskoj razini, među ostalim putem „ministarskih konferencija EIP-a” najmanje jednom u dvije godine s ciljem oblikovanja daljnjih aktivnosti za provedbu programa politike EIP-a i sagledavanja razvoja i postignuća trenutačnih aktivnosti EIP-a.

29. POZIVA Komisiju i države članice da 2021. osmisle program politike EIP-a i model višerazinskog upravljanja za ostvarenje „novog EIP-a”, koji bi obuhvaćao razvoj i provedbu aktivnosti EIP-a UZIMAJUĆI U OBZIR elemente povezane s upravljanjem u komunikaciji Komisije o EIP-u – „Pakt za istraživanje i inovacije u Europi” i „Forum EIP-a za tranziciju”. NAGLAŠAVA da bi se razvoj novog modela upravljanja trebao temeljiti na sljedećim načelima:

- **uključivost:** Sudjelovanje svih država članica, uključujući, prema potrebi, regionalne vlasti, Europski odbor regija, dionike u području istraživanja i inovacija i civilno društvo.
- **djelotvornost:** Utvrđivanje postupaka racionaliziranog upravljanja prikladnih za razvoj i provedbu aktivnosti EIP-a određivanjem zajedničkih ciljeva i odlučivanjem o potrebnim koracima za provedbu inicijativa EIP-a, uključujući relevantne sektorske politike.
- **dosljednost:** Težnja za opsežnijom razmjenom i suradnjom među regionalnom i nacionalnom razinom te razinom EU-a radi rješavanja strukturnih pitanja u okviru i izvan područja politike istraživanja i inovacija.
- **učinkovitost:** Povezivanje s predloženim strateškim planiranjem programa Obzor Europa kako bi se poboljšala usklađenost politika i mjera u području istraživanja i inovacija u ranoj fazi, čime bi se proširilo područje primjene i učinak nacionalnih aktivnosti i aktivnosti EU-a u području istraživanja i inovacija.
- **pristup utemeljen na dokazima:** Poticanje, u bliskoj suradnji s Komisijom, preispitivanja sustava praćenja EIP-a, uključujući njegove pokazatelje i postupke izvješćivanja UZIMAJUĆI U OBZIR prijedlog Komisije o uspostavi godišnjeg pregleda stanja EIP-a i nastojeći pružiti tehničku i stručnu pomoć državama članicama za poboljšanje nacionalnih aktivnosti praćenja EIP-a i njihovu povezanost s europskim semestrom te provedbu njihovih planova za oporavak i otpornost.
- **relevantnost:** Utvrđivanje prioriteta temeljeno na politikama putem, među ostalim, odgovarajuće uloge Vijeća, kao i rasprava o politikama u okviru redovitih ministarskih konferencija EIP-a koje, prema potrebi, uključuju dionike i partnere izvan država članica.

30. Poziva Odbor za europski istraživački prostor i inovacije (ERAC) da pruži savjet o tome jesu li i u kojoj mjeri za ostvarenje „novog EIP-a” potrebne zakonodavne mjere i preporuke Vijeća.
 31. POZIVA predstojeće portugalsko predsjedništvo na daljnji rad na temi „istraživačkih karijera”, a Komisiju da u tu svrhu predstavi konkretne prijedloge povezane s EIP-om.
-